

บทคัดย่อ

การพัฒนาการดัชนีชี้วัดความสุขผู้สูงอายุ จังหวัดลำปาง (ระยะแรก)
(Development of Lampang Happiness Index for Seniors: HIS)

ดร.ถาวร ล่อกา* พยอม ถิ่นอ้วน* และ จันทรีธิดา ศรีกระจ่าง*

การศึกษานี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยคุณภาพและข้อมูลที่ได้จากการบริการวิชาการให้กับชุมชนในจังหวัดลำปาง เพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขของผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง ผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมงานวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 4 เรื่องที่ทำโดยวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง ภายใต้บริบทของจังหวัดลำปาง และการปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดูแลผู้สูงอายุทั้งทางด้านสังคมและสุขภาพ ผลการศึกษาสามารถสรุปดัชนีชี้วัดความสุขได้ 6 ด้านได้แก่ “สุขภาพดีทั้งกายใจ” “ถูกหลานฟังได้ในทุกด้าน” “สานต่อภูมิปัญญา” “จิตอาสาเพื่อชุมชน” “สนใจเรื่องเงินออม” และ “ถูกหลานน้อมเคารพดูแล” ดัชนีชี้วัดความสุขทั้ง 6 ด้านแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของปัจจัย/การดูแลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพที่มีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างแยกไม่ออก รวมถึงการให้ความสำคัญกับคุณค่าของผู้สูงอายุในชุมชนและสังคมปัจจุบัน และ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับบุคคลในวัยอื่นๆ จากดัชนี 6 ด้านนำไปพัฒนาเป็นข้อคำถาม ได้ทั้งหมด 47 ข้อ เป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) 3 ระดับ ประเมินความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ทดลองใช้กับผู้สูงอายุเพื่อศึกษาความง่ายในการนำไปใช้ พบว่าสามารถใช้ได้ แบบประเมินดังกล่าวจะได้ถูกนำไปประเมินความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนเพื่อศึกษาคุณสมบัติของแบบประเมินต่อไป

คำสำคัญ ความสุข ผู้สูงอายุ ดัชนีชี้วัด

*วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง

แบบสอบถาม

ความสุขของผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง

(Lampang Happiness Index for Seniors: HIS)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 แบบวัดความสุข

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ	() ชาย	() หญิง
2. อายุ	() ต่ำกว่า 60 ปี	() 61 - 70 ปี
	() 71 - 80 ปี	() มากกว่า 80 ปี
3. สถานภาพ	() โสด	() คู่
	() หม้าย	() แยกกันอยู่
	() หย่าร้าง	
4. วุฒิกการศึกษา	() ไม่ได้เรียนหนังสือ	() ประถมศึกษา
	() มัธยมศึกษา	() อุดมศึกษา
5. รายได้	() 500 บาท หรือน้อยกว่า	() 501-1000 บาท
	() 1001-5000 บาท	() มากกว่า 5000 บาท
6. โรคประจำตัว	() ไม่มี	() ความดันโลหิตสูง
	() เบาหวาน	() ปวดเข่า/ข้อเสื่อม
	() โรคหัวใจ	() อื่นๆ
7. ตอนนี้ท่านอาศัยอยู่กับใคร	() อยู่คนเดียว	() อยู่กับคู่สมรส
	() อยู่กับลูก	() อยู่กับหลาน
	() อยู่กับญาติ (พี่น้อง)	() อยู่กับคนอื่น (เพื่อนบ้าน)

ส่วนที่ 2 แบบวัดความสุข (ให้ตอบว่าเป็นจริงหรือไม่)

ข้อคำถาม	ระดับความเป็นจริง		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
สุขภาพดีทั้งกายใจ			
1. ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมาภาวะสุขภาพร่างกายของท่านดี			
2. ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ท่านสามารถเดินไปไหนมาไหนได้			
3. ท่านนอนหลับสนิท			
4. ท่านรับประทานอาหารได้ร่อย			
5. ท่านมีอาการเจ็บปวดเกิดขึ้นในส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย			
6. ท่านรู้สึกเครียด			
7. ท่านรู้สึกเหงาและว้าเหว่			
8. ท่านออกไปพบปะเพื่อนฝูงอยู่เป็นประจำ			
9. ท่านรู้สึกสบายใจ จิตใจปลอดโปร่งใจ			
ลูกหลานพึงได้ในทุกด้าน			
10. ท่านให้คำแนะนำแก่ลูกหลานเมื่อลูกหลานมีปัญหา			
11. ท่านช่วยเหลือด้านการเงินแก่ลูกหลานเมื่อลูกหลานมีปัญหา			
12. ท่านช่วยดูแลหลานเมื่อพ่อแม่ของหลานไม่อยู่			
13. ท่านให้กำลังใจแก่บุตรหลานเมื่อลูกหลานมีปัญหา			
14. ท่านมอบมรดกให้บุตรหลาน หรือวางแผนจะมอบมรดกให้ลูกหลาน			
สานต่อภูมิปัญญา			
15. ท่านสอนงานฝีมือของท่านให้แก่เยาวชนและชุมชน			
16. ท่านเป็นผู้นำทางด้านวัฒนธรรมและประเพณี			
17. ท่านชักชวนเยาวชนเข้าร่วมในประเพณีท้องถิ่น			
18. ท่านปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างในการสานต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรม			
19. ท่านเล่าเรื่องประวัติศาสตร์ชุมชนให้คนรุ่นหลังฟัง			
20. ท่านอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในชุมชน			
21. ท่านใช้ภูมิปัญญาทางด้านสุขภาพในการดูแลบุตรหลานท่านเมื่อเจ็บป่วย			
22. ท่านไปทำบุญที่วัดเป็นประจำ			
23. ท่านทำบุญโดยการบริจาคเงินให้วัด			
24. ท่านชวนหลานตักบาตรตอนเช้า และไหว้พระก่อนนอน			

จิตอาสาเพื่อชุมชน			
25. ท่านอาสาทำงานเพื่อชุมชน			
26. ท่านไปเยี่ยมเพื่อนบ้านเมื่อเจ็บป่วย			
27. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนทุกครั้งเมื่อมีโอกาส			
28. ท่านแบ่งปัน อาหาร สิ่งของให้กำนันผู้คนที่ขาดแคลน			
29. ท่านอาสาไปช่วยเหลืองานประเพณี หมู่บ้าน			
30. ท่านบริจาคเงินเพื่อการดำเนินกิจกรรมของชุมชน			
31. ท่านเป็นสมาชิกชมรมจิตอาสา			
สนใจเรื่องเงินออม			
32. ท่านมีเงินเก็บพอเพียง			
33. ท่านมีกรรมสิทธิ์ในบ้านที่ท่านอาศัยอยู่			
34. ท่านมีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของท่าน			
35. ท่านมีรายได้พอเพียง			
36. ท่านพึ่งพาบุตร-หลานด้านการเงินจาก			
37. ท่านมีหนี้สินที่ต้องชำระคืน			
ลูกหลานน้อมเคารพดูแล			
38. ลูกหลานติดต่อถามทุกข์สุขของท่านตลอดเวลา			
39. ลูกหลานมาเยี่ยมทุกครั้งเมื่อท่านป่วย			
40. ลูกหลานของท่านส่งเงินมาให้ใช้เสมอ			
41. ทุกเทศกาลลูกหลานของท่านกลับมาเยี่ยมเยือน			
42. ลูกหลานเคารพเชื่อฟังท่าน			
43. ลูกหลานเตรียมอาหารให้ท่านตามความชอบ			
44. ท่านมั่นใจว่าบุตรหลานของท่านจะดูแลท่านในถิ่นปลายทางของชีวิต			
45. ชุมชนให้การดูแลช่วยเหลือท่าน			
46. ท่านรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง			
47. ท่านมีความสุข			

สิ่งที่ทำให้ท่านมีสุขเกษมสุขมากที่สุด คือ

.....

.....

.....

.....